

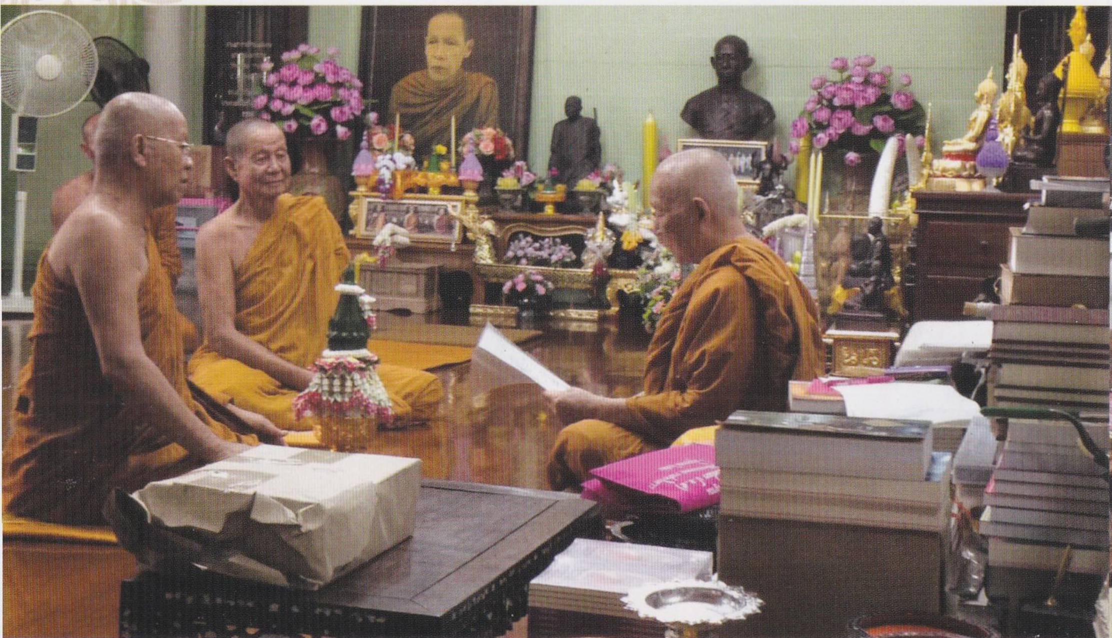
ทีฆายุโก โหตุ วีสติมสงฺฆราชา

๕๐ ปี
ที่ได้สนองงาน ฝ่าพระบาท

สักการปรารภ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ ได้พบกับพระมหาอัมพร อมฺพโร เป็นครั้งแรก ณ วัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ซึ่ง ๕๐ ปีต่อมาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น **สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก** ในครั้งนั้น เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชได้ติดตามสมเด็จพระพุทธปาพจนบดี (ทองเจือ จินฺตกาโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เมื่อยังเป็นที่พระธรรมจินดาภรณ์ ไปปฏิบัติธรรมภาวนากับท่านพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จ ฯ เรียกว่า "ท่านอาจารย์ใหญ่" นับแต่นั้น เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ประทานพระเมตตาแก่ท่านพระอาจารย์สาครมาเป็นลำดับ

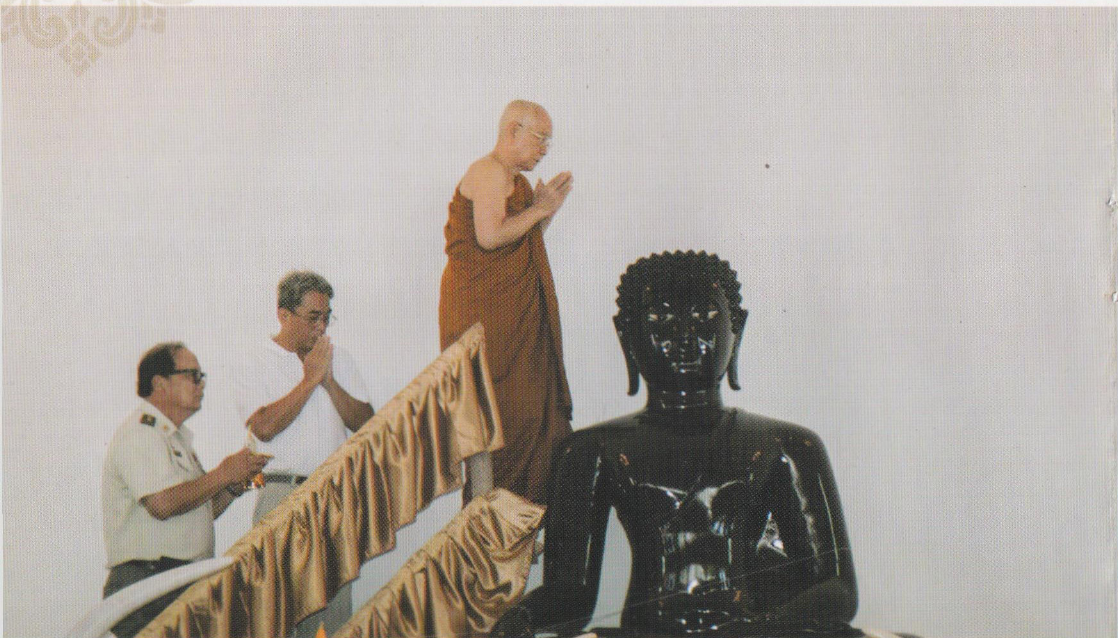
เมื่อหลวงปู่ฝั้นมรณภาพ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ท่านพระอาจารย์สาคร ได้สร้างวัดเวฬุวัน ณ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เจ้าประคุณสมเด็จฯ ก็มีเมตตาเสด็จฯ มาเยี่ยมเยือน

ครั้นต่อมา เมื่อท่านพระอาจารย์สาครดำริจะก่อสร้างวัดป่ามณีกาญจน์ขึ้น ณ ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อเป็นสถานที่พำนักในกรุงเทพฯ อันจะสะดวกต่อการรักษาข้อวัตรปฏิบัติ และได้ดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อเดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เจ้าประคุณสมเด็จฯ ในขณะดำรงสมณศักดิ์ สมเด็จพระมหามุนีวงศ์ ได้ประทานการสนับสนุนมาโดยตลอด ที่สำคัญคือ ได้เสด็จมาทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในพระเศียรพระพุทธมณีกาญจน์ ซึ่งเป็นพระประธานของวัดป่ามณีกาญจน์ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และต่อมาเมื่อ

วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ทรงเป็นประธานเปิดอาคารศาลาการเปรียญ ซึ่งได้ประทานนามว่า **"อาจาราจริยานุสรณ์"** มีพระลิขิตอธิบายคำแปลเป็นลายพระหัตถ์ไว้ว่า "ศาลาหลังนี้สร้างถวายเป็นอนุสรณ์พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร"

เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชยังได้ประทานพระอุปถัมภ์โครงการต่าง ๆ ของวัดป่ามณีกาญจน์เป็นประจำเสมอมา อาทิโครงการหนึ่งบวกหนึ่งได้สาม ซึ่งนำไปสู่การอุปสมบทบรรพชาพระภิกษุสามเณรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ จนปัจจุบัน เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้เสด็จมาประทานสัมโมทนียกถาแทบทุกครั้ง นับเป็นศิริมงคลแก่คณะศิษยานุศิษย์เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีโครงการจิตตภาวนาเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งได้ประทานข้อชี้แนะ จนเป็นที่มาของการสวดมนต์เฉลิมพระเกียรติเป็นประจำทุกเดือน ณ วัดป่ามณีกาญจน์

เมตตาธรรมของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ยังเผื่อแผ่ไปยังวัดสาขาต่าง ๆ ของวัดป่ามณีกาญจน์อีกด้วย กล่าวคือ เสด็จทรงเป็นประธานบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระเศียรพระพุทธรูป ประจำศาลาวัดสวนป่าสิริธโร อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เสด็จทรงเยี่ยมเยียนที่พักสงฆ์กุลสุวรรณ์เมื่อแรกสร้าง ปัจจุบันคือวัดป่ากุลสุวรรณ์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และทรงเป็นประธานในการหล่อพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตัก ๕๐ นิ้ว เพื่อเป็นพระประธาน วัดป่าแก้วกุลเจริญ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ยังมีเมตตาชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พระภิกษุสงฆ์ของวัดเวฬุวัน ทรงเน้นย้ำในเรื่องการศึกษาพระบาลี ควบคู่กับการปฏิบัติภาวนา ทำให้ปัจจุบันวัดเวฬุวัน มีพระมหาเปรียญจำนวนมากที่สุดวัดหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี ในพรรษาที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ท่านพระอาจารย์สาคร ยังมีโอกาสได้ถวายการรับใช้เจ้าประคุณสมเด็จฯ ตั้งแต่เป็นกรรมการและประธานมูลนิธิพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตามปฏิปทาของหลวงปู่ฝั้น คือ การสงเคราะห์การศึกษานักเรียนผู้ยากไร้ และคนเจ็บป่วยอนาถา

ด้วยสำนึกในพระเมตตาที่ได้รับตลอดมา ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ จึงดำริจะหล่อพระพุทธรูปทองคำ ปางถวายเนตร ขนาดหน้าตัก ๙ นิ้ว เพื่อเป็นอาจาริยบูชาถวายแด่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เนื่องในวาระที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๙๐ พรรษา

ทีฆายุโก โหตุ วีสติมสงฺฆราชา

พระโอวาท

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช

ณ วัดป่ามณีกาญจน์

๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ขออำนวยพรแด่ญาติโยม อุบาสก อุบาสิกา และบิดามารดาของเจ้านาค เณรน้อยทุก ๆ ท่าน วันนี้เราได้มาร่วมกันทอดผ้าป่าสามัคคี และอุปสมบท บรรพชาสามเณรอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งวัดป่ามณีกาญจน์ได้กระทำมาติดต่อกันหลายปี การทอดผ้าป่าวันนี้มีจุดประสงค์เพื่อจะหาทุนมาทำกำแพงรอบวัดให้แข็งแรง เพื่อป้องกันน้ำรับน้ำที่เขาว่าจะมีมาต่อไป เราทั้งหลายได้มีจิตศรัทธาช่วยกันบริจาค และบอกเล่าเก้าสิบต่อ ๆ กันไป จนได้มาร่วมทำบุญในวันนี้อีกวาระหนึ่ง ก็เป็นที่น่าอนุโมทนาสาธุการที่วัดป่ามณีกาญจน์จัดงานขึ้นครั้งใด ญาติโยมทั้งหลายก็ยังคับคั่งอยู่ ดังปรากฏเช่นปีที่แล้ว ๆ มา กุศลครั้งนี้ที่ทำไว้เป็นความดีไม่ตกไปไหนจะตกกับตัวเราเอง ก็ขอได้รับความอนุโมทนาสาธุการจากอาตมาผู้เป็นประธาน ณ ที่นี้ไว้โสตหนึ่งด้วย

อีกประการหนึ่ง ผู้ที่สมัครมาขอบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุสามเณร เธอทั้งหลายมีจิตเป็นกุศลนำตนมาเพื่อจะบวชเป็นพระภิกษุสามเณร แม้จะเป็นระยะเวลาอันสั้น ก็ชื่อว่าทุก ๆ คนมีจิตใจเป็นกุศลที่ดีงาม เพราะว่าการบรรพชาอุปสมบทพระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า **ทุปฺปพฺพชฺชํ ทุรภิรมํ** การบวชเป็นของที่ยากไม่ง่ายนัก การยินดีในการบวชก็เช่นเดียวกัน เณรตัวน้อย ๆ อายุเพียง ๔ ขวบกับ ๙ เดือน ตลอดไปจนถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ก็น่ายินดีน่าอนุโมทนาสาธุการเป็นอย่างยิ่ง ที่เราได้นำตนของเรามาบำเพ็ญมากระทำ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่พระพุทธองค์ได้ตรัสว่าเป็นของที่ยาก ทางใจเกิดปีติความเอิบอิ่มใจขึ้นในวาระนี้ก่อน เราจะได้มีจิตใจที่เข้มแข็งในการที่จะประพฤติปฏิบัติต่อไป แล้วที่เธอทุกคนจะตั้งใจทำความเพียร จะเป็นพระภิกษุ

ก็ตาม สามเณรก็ตาม ชื่อว่าเราได้น้อมตนของเรามอบถวายเป็นทายาทของพระพุทธเจ้าประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งเท่ากับว่าเราได้นำตนของเรามาเสริมสร้างเนกขัมมบารมีให้เพิ่มพูนขึ้นในตนของตน

"เนกขัมมบารมี" คืออะไร คือการที่เราออกจากการถือครองเพศคฤหัสถ์มาอยู่ในเพศบรรพชิต ประพฤติพรตพรหมจรรย์ตามพระวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติเอาไว้ นี่แหละเป็นบารมีที่สูงที่พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญไว้ในบารมี ๑๐ ประการ เพราะฉะนั้น สามเณรหรือภิกษุทุกรูปทุกคน ๆ เมื่อมาบวชแล้วก็ควรทำตนให้อยู่ในกรอบแห่งความเป็นสามเณร ในกรอบของความเป็นพระภิกษุ สามเณรมีศีลเท่าไหร่ เราก็ได้ท่องกันมาแล้ว ก็ควรประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยนั้น ๆ พระภิกษุมีศีลเท่าไหร่ ก็ทราบกันแล้ว ก็ควรอยู่ในกรอบแห่งปาฏิโมกข์สังวรศีล และอภิสมาจาร

ถ้าเราประพฤติปฏิบัติดีแล้ว ความเอิบอิ่มใจ ความเบิกบานใจ ที่เรียกว่าปีติและปราโมทย์จะเกิดขึ้นติดตัวเราไปตลอด ถ้าเราทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับสิ่งดังกล่าวมาแล้ว เราก็จะได้สิ่งที่ตรงกันข้ามนี้แลติดใจติดตัวเราไป นึกขึ้นมาคราวใดก็จะเกิดแต่ความว่างเปล่าใจ เสียใจ เสียเวลาเปล่า ๆ ที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบท

ดังนั้นขอให้ทุกคนได้มีจิตใจเป็นกุศล ตั้งใจมาบรรพชาอุปสมบท จงบำเพ็ญตนปฏิบัติตนตามครรลองที่กล่าวมา ตามคำสุภาษิตบทหนึ่งที่กล่าวไว้ว่า **สมโณ อสฺส สุสฺสมโณ** เมื่อเป็นสมณะก็พึงเป็นสมณะที่ดี เพราะฉะนั้น คำสามคำนี้

แลควรจดจำไว้เป็นข้อเตือนใจให้เราประพฤติปฏิบัติอยู่ตามกรอบระเบียบพระวินัย เราจะได้ความเบิกบานใจติดตัวเราไป

ผู้ที่จะบวชเป็นสามเณรก็เช่นเดียวกัน "สามเณร" แปลว่า เหล่ากอของสมณะ เวลาบวชเป็นสามเณรแล้ว เราก็เป็นเหล่ากอของสมณะ "สมณะ" แปลว่า ผู้สงบ สงบอะไร สงบกาย สงบวาจา สงบใจ เพราะฉะนั้น สามเณรก็ควรที่จะจำสามคำนี้ไปใช้ด้วยเหมือนกัน ให้อยู่ในจิตใจของเรา คือคำว่า **สามเณโร อสุส สุสฺสามเณโร** เมื่อเป็นสามเณร ก็จงเป็นสามเณรที่ดี จำสามคำนี้ไว้ติดใจเรา เราจะได้นึกถึงภาวะที่เราเป็นสามเณร

ดังนั้นจึงขอให้ทุกคนผู้มีจิตใจเป็นกุศล น้อมนำตนเข้ามาขอบรรพชาอุปสมบทเป็นภิกษุและสามเณรจงตั้งใจประพฤติปฏิบัติดังที่กล่าวมา และขออำนาจแห่งความดีที่เราได้มีศรัทธา ความเชื่อปสาทะความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ได้มามอบกายถวายชีวิตเป็นทายาทของพระพุทธเจ้า ได้เข้ามากระทำสิ่งที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่าเป็นของยาก ก็ขอจงได้ประสบความสำเร็จตามที่เราตั้งจิตนั้นไว้ด้วยเถิด ด้วยอำนาจแห่งความดีที่เรามีจิตใจเป็นกุศลนี้ ขอให้ทุกคนจงประสบผลสัมฤทธิ์ในสิ่งที่เราตั้งจิตมุ่งมาดปรารถนาไว้ เมื่อบรรพชาอุปสมบทแล้ว ก็จงตั้งใจกระทำแต่สิ่งที่ดี และมีความสุขกายสบายใจ ปราศจากอุปสรรค อุปัทวันตรายที่จะมาเบียดเบียนให้ประพฤติพรหมจรรย์ให้สำเร็จผลดังที่ทุกคนต้องการมุ่งมาดปรารถนาไว้เทอญ

พระธรรมคติ

การปฏิบัติธรรมตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ คำสั่งสอนของพระพุทธองค์นั้นเล่าจะมาจากสรวงสวรรค์พระเจ้าประทานมาก็มิใช่ เป็นสัจธรรมความจริง หรือสภาวธรรมที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

เราลองนึกดูเถิด ที่พระพุทธองค์ได้ทรงสั่งสอนเราไว้แต่ละข้อแต่ละส่วน เรามาตรองดูพิจารณาดู

เพราะว่าคำว่า ธรรมวิจยะ การวิจัยธรรม การพิจารณาธรรม ค้นคว้าธรรม ธรรมอะไร

ธรรมะอันนี้ก็คือธรรมชาติความจริงอันนี้นี่เอง เรามาค้นหาความจริงในตัวของเรา เราก็จะพบความจริงในตัวของเราเป็นธรรมดา เราก็จะพบจะเห็น

เพราะฉะนั้น ขอให้ทุกท่านอย่าเพิ่งท้อถอย ดำเนินต่อไปจนประสบความยิ่งใหญ่ขึ้น

ถ้าเราประพฤติปฏิบัติดีแล้ว ความเอิบอิ่มใจ ความเบิกบานใจ ที่เรียกว่า ปีติและปราโมทย์จะเกิดขึ้นติดตัวเราไปตลอด

ข้อธรรมะที่เราได้มารับการแนะนำ ออกจากที่วัดไปก็นำไปใช้บ้าง อย่าปล่อยปละละเลย นึกถึงไว้บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงแสดงไว้ให้เรานำมาคิด ให้นำมาพิสูจน์ จะจริงไม่จริงลองดูเถิด เพราะว่าธรรมะของพระองค์ท้าพิสูจน์ได้ แล้วทนต่อการวิจัย ไปดูเถิด

ขอให้ทุกคนได้มีจิตใจเป็นกุศล ตั้งใจมาบรรพชาอุปสมบท จงบำเพ็ญตนปฏิบัติตนตามครรลองที่กล่าวมา ตามคำสุภาษิตบทหนึ่งที่กล่าวไว้ว่า สมโณ อสฺส สุสฺสมโณ เมื่อเป็นสมณะก็พึงเป็นสมณะที่ดี เพราะฉะนั้น คำสามคำนี้แล ควรจดจำไว้เป็นข้อเตือนใจให้เราประพฤติปฏิบัติอยู่ตามกรอบระเบียบพระวินัย เราจะได้ความเบิกบานใจติดตัวเราไป

ผู้ที่จะบวชเป็นสามเณรก็เช่นเดียวกัน "สามเณร" แปลว่า เหล่ากอของสมณะ เวลาบวชเป็นสามเณรแล้ว เราก็เป็นเหล่ากอของสมณะ "สมณะ" แปลว่า ผู้สงบ สงบอะไร สงบกาย สงบวาจา สงบใจ

